

Strøelse til økologisk kvæg

Alle dyregrupper på kvægbedriften skal have adgang til en bekvem, ren og tør liggeplads. NaturErhvervstyrelsen kontrollerer strøelsesmængden i alle staldd typer og dermed også trykskader, hårafslid og renhed hos dyrene.

Trykskader og renhed hos dyrene

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Båsene skal strøs, så det er rent og *tørt* for dyret, og så det former sig efter dyrets krop. Underlaget og strøelsen skal sikre dyret mod trykskader og hårafslidninger, samt at de er rene og tørre.

Trykskader og renhed hos dyrene bliver derfor også vurderet i kontrollen, da det kan være en god indikator for, om lejet er tilstrækkeligt blødt og rent. Vurderingen bruges sideløbende med strøelsesmængderne angivet i tabel 1, da strøelsesmængden kan variere fra dag til dag og fra time til time, og ikke nødvendigvis giver et retvisende billede på kontrol dagen.

I tabel 1 ses kravene til strøelsesmængder i sengebåse på økologiske kvægbedrifter. Bogstaverne i første kolonne henviser til nedenstående afsnit, hvor strøelsesmængden i forhold til underlag uddybes med billeder. De angivne strøelsesmængder er målt, når dyret har ligget i den strøede bås. Mængderne kan også bruges som vejledning til strøelse i bindestalde.

Bemærk at kravene til strøelse gælder alle dyregrupper på kvægbedriften.

Tabel 1. Minimum strøelsesmængde i sengebåse ved forskellige underlag.

Underlag	Strøelsesmængde
A) Sengebåse med bagkant (20-30 cm over lejets bund)	Strøelse nok til, at lejet er fyldt op til bagkanten og jævnt fordelt i hele lejet.
B) Beton	Mindst ca. 5 cm
B) Måtter (1-3 cm)	Mindst ca. 5 cm
C) Flerlags madrasser (3-5 cm) og kanalsyede madrasser (6-14 cm)	Alle madrasser skal strøs, så de er rene og tørre. Mindst ca. 5 cm lejeunderlag inklusiv strøelse.

Se afsnit 16.2.2. i vejledning om økologisk jordbrugsproduktion [her](#).

Strøelsesmængden i forhold til underlag

A) Sengebåse med betonbund med typisk 20–30 cm bagkant over lejets bund, fyldt med sand, halmmadrasser eller lignende. Sand: Båsene skal være fyldte med sand i et jævnt lag. Det kræver hyppig tilførsel af nyt sand og vedligeholdelse i form af jævning/rivning, se billede 1.

Billede 1. Båsene skal være fyldte med sand i et jævnt lag.
Foto: Inger Dalgård, Videncentret for Landbrug, Kvæg

Halmmadrasser: Der skal være halmmadrasser i et jævnt lag i hele sengebåsen i ca. samme niveau som bagkanten (typisk 20–30 cm), se billede 2

Billede 2. Der skal være halmmadrasser i et jævnt lag
Foto: Inger Dalgård, Videncentret for Landbrug, Kvæg

B) Båse/sengebåse med betonbund eller måtter (< 30 mm)

For at sikre at lejet er eftergivende og former sig efter koen bør den samlede tykkelse af materiale oven på betonbunden eller måtten være mindst 5

cm, når dyret har ligget i strøelsen. Strøelsen skal være jævnt fordelt i båsen/sengebåsen.

Billede 3. Der skal mindst være 5 cm strøelse ovenpå betongulvet og ovenpå måtter under 3 cm.
Foto: Inger Dalgård, Videncentret for Landbrug, Kvæg

C) Sengebåse med flerlagsmadrasser (typisk 30-45 mm) eller kanalsyede madrasser (typisk 60-140 mm)

Madrassernes eftergivenhed bevirker at lejet former sig efter koen, der lægger sig. Strøelsen skal alene opsuge evt. fugt, hvis madrassen er 5 cm eller mere, se billede 4, 5 og 6. Men er madrassen for eksempel 3 cm tyk skal der strøs ca. 2 cm ovenpå denne, for at opfylde kravet om de 5 cm.

Billede 4. Kanalmadrassernes eftergivenhed kan bevirke at de med tiden former sig efter køerne, således madrassen bliver lidt fladere midt i sengebåsen, og samtidig syner højere under bøjlerne. Strøelsen skal alene opsuge evt. fugt.
Foto: Inger Dalgård, Videncentret for Landbrug, Kvæg

Billede 5. Madrassernes eftergivenhed bevirker at lejet former sig efter koen der lægger sig. Flerlagsmadrasser strøet med snittet halm.
Foto: Inger Dalgård, Videncentret for Landbrug, Kvæg

Billede 6. Flerlagsmadrasser strøet med snittet halm.
Foto: Inger Dalgård, Videncentret for Landbrug, Kvæg.

Husk i øvrigt:

- At du bør kontrollere strøelsesmængden i sengebåsene hos alle dyregrupper
- At sugeevnen for savsmuld er noget større end for snittet halm
- At meget strøelse ikke nødvendigvis kun er positivt, det kan give mere beskidte køer, når der slæbes halm ud på gangarealerne.

Fiberfraktionen fra separeret gylle kan ikke benyttes som strøelse

Der afventes en vurdering fra Miljøstyrelsen, hvorvidt det er tilladt at bruge fiberfraktion fra frasepareret gylle som strøelse. Videncentret for Landbrug, Kvæg er i øjeblikket i gang ned at afklare fiberens miljøstatus.